

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-3-022 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 21-58/822-403
Karar Tarihi : 02.12.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE (Başkan),
Üyeler : Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Mehmet GERÇEK, Ebrar KOCAMAN, Osman Can AYDOĞDU,
Fatma ABAZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - T.C. Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
Dumlupınar Blv. Eskişehir Yolu 9. Km No:151 Ek Bina K:4
06530 Çankaya/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

- YAPILANLAR** : - Aslanlar Tar. Ürn. Paz. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:389 Bayrampaşa/İstanbul
- Ay Dal Gıda İnş Tur. San. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:239 Bayrampaşa/İstanbul
- Ayhan AKAR
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:266 Bayrampaşa/İstanbul
- Ayyıldız Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:287 Bayrampaşa/İstanbul
- Çakır Gıda. Tar. Ürn. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:360 Bayrampaşa/İstanbul
- Çekok Gıda San. Tic. A.Ş.
İ.D.O.S Bölgesi Vidala Sok. No:1 Tuzla/İstanbul
- Çetinkollar Gıda Tar. ve Su Ürn. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:263 Bayrampaşa/İstanbul
- Ege Sürat Tar. Ürn. Tahmil Tahl. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:356 Bayrampaşa/İstanbul
- Elmalı Gıda İnş. Nak. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Ataşehir Meyve
Sebze Hali No:113 Ataşehir/İstanbul
- Erturaç Tarım Ürn. San. ve Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Ataşehir Meyve Sebze Hali No:116 Ataşehir/İstanbul

- Fırat Org. Seb. ve Mey. Ürt. Paz. Nak. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:197 Bayrampaşa/İstanbul
- Hamza ALTINOK
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:348 Bayrampaşa/İstanbul
- Hasdakak Tar. Ürn. Gıd. Nak. İnş. Oto. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:135 Bayrampaşa/İstanbul
- Hünerler Tar. Ürn. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:188 Bayrampaşa/İstanbul
- Kadir HAKYOLDAŞ
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:382 Bayrampaşa/İstanbul
- Karadağlar Org. Tar. Ürn. Gıd. Paz. Nak. Tahm. Tah. Amb. Tur. İnş. Oto. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:94 Bayrampaşa/İstanbul
- Kasım DAKAK
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:142 Bayrampaşa/İstanbul
- Mehmet Ali YILDIRIM
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Ataşehir Meyve Sebze Hali No:77 Ataşehir/İstanbul
- Murat TOPAL
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:553 Bayrampaşa/İstanbul
- Necat KARADAĞ
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:186 Bayrampaşa/İstanbul
- Özdal Gıda İnş. San. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Ataşehir Meyve Sebze Hali No:95 Ataşehir/İstanbul
- Recep CESUR
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:400 Bayrampaşa/İstanbul
- Sahra Gıda San. Paz. ve Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:250 Bayrampaşa/İstanbul
- Salih ŞEN
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa Meyve Sebze Hali No:288 Bayrampaşa/İstanbul

- Ses Gıda Tar. Ürn. Teks. İnş. Nak. San. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:413 Bayrampaşa/İstanbul
- Sönmez Gıda Tar. Ürn. Nak. Amb. San. ve Dış. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:354 Bayrampaşa/İstanbul
- Yükselener Tar. Gid. Ürn. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Haller Müdürlüğü Bayrampaşa
Meyve Sebze Hali No:268 Bayrampaşa/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** T.C. Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından İstanbul Toptancı Hali'ne ilişkin düzenlenip gönderilen denetim raporunda yer alan eylemler de dikkate alınmak suretiyle yaş meyve sebze ticaretinde 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediği.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından İstanbul Toptancı Halleri'ne (Bayrampaşa ve Ataşehir) ilişkin düzenlenen denetim raporunda (Rapor);

- "Kuru sarımsak" piyasasında faaliyet gösteren teşebbüsler¹ arasında rekabet karşıtı bir anlaşmanın bulunup bulunmadığının,
- Bayrampaşa Hali'nde 286 no.lu yazıhanede faaliyet gösteren (.....)'in (KARADAĞ) "havuç" satışlarıyla ilgili olarak hal içerisinde hâkim durumda olup olmadığının ve fiyatlama davranışlarının bir kötüye kullanma hâli teşkil edip etmediğinin,
- Sahra Gıda San. Paz. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (SAHRA) "pırasa" satışlarıyla ilgili olarak Bayrampaşa Hali içerisinde hâkim durumda olup olmadığının ve fiyatlama davranışlarının bir kötüye kullanma hâli teşkil edip etmediğinin,
- 2019 Ocak ayında Bayrampaşa Hali'ne gelen toplam patates miktarının %31,7'sinin Aslanlar Tarım Ürün. Ltd. Şti.'ye (ASLANLAR) geldiği dikkate alındığında, bu firmanın haldeki "patates" fiyatları açısından etkili olabileceği belirtilerek ASLANLAR tarafından Ocak ayında yazıhanelerine gelmesine karşın satılmayıp Şubat ayına 1.435.050.000 kg patatesin stok olarak bırakılmasının patates fiyatlarının artması üzerinde etkili olup olmadığının veya hal fiyatlarının düşmesine engel olunması amacıyla mı yapıldığının

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında Rekabet Kurumu (Kurum) tarafından incelenmesinin uygun olacağı kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.04.2019 tarih ve 2739 sayı ile giren mezkûr Rapor üzerine hazırlanan 03.05.2019 tarih ve 2019-3-022/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 09.05.2019 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

(4) Kurul; iddiaların değerlendirilebilmesi bakımından 21.02.2019 tarih ve 19-08/108-M sayılı kararla İstanbul, Ankara ve Antalya hallerinde faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında, yaş sebze ve meyvelerin toptan satışı ile iştilal eden teşebbüslerin rekabet karşıtı eylem ve davranışlar içerisinde bulunup bulunmadıklarının tespiti amacıyla yürütülen soruşturmanın sonuçlarının beklenmesinin faydalı olabileceğinden hareketle dosya konusunun ek çalışma yapılmak üzere incelemeye alınmasına 19-18/259-M sayı ile karar vermiştir. Soruşturma 10.01.2020 tarihinde sözlü savunmanın da

¹ Rapor'da 25 işletmenin ürün alış ve satış fiyatları arasında fahiş farklar bulunduğu bilgisine yer verilmiştir.

yapılmasının ardından Kurulun 23.01.2020 tarih ve 20-06/60-32 tarihli kararı ile tamamlanmıştır.

- (5) Söz konusu Soruşturma sürecinin tamamlanmasının akabinde İlk İnceleme Raporu'nun tekrar değerlendirilmesi talebiyle 04.03.2020 tarih ve 2019-3-022/BN-01 sayılı Bilgi Notu hazırlanmıştır. Bilgi Notu'nun değerlendirilmesi sonucunda 05.03.2020 tarih ve 20-13/74-M sayılı Kurul kararı uyarınca dosya konusu iddialara yönelik önaraştırma açılmasına karar verilmiştir.
- (6) İlgili karar uyarınca düzenlenen 23.11.2021 tarih ve 2019-3-022/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, dosya konusu iddialar ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Taraflar²

I.1.1. Ayhan AKAR (AKAR)

- (7) 1998 yılında şahıs şirketi olarak kurulan ve Ayhan AKAR tarafından yönetilen teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebzelerin toptan satışına aracılık (komisyonculuk) etmektedir.

I.1.2. Aslanlar Tar. Ürn. Paz. Tic. Ltd. Şti. (ASLANLAR)

- (8) 2008 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş sebze ve meyvenin satışı işi ile iştigal etmektedir. Teşebbüs hisselerinin %(.....)'si Oktay ASLAN'a, %(.....)'si Feridun ASLAN'a ve %(.....)'si Emin ASLAN'a aittir.

I.1.3. Ayyıldız Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (AYYILDIZ)

- (9) 2006 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş sebze ve meyve komisyonculuğu işi ile iştigal etmektedir. Teşebbüs hisselerinin %(.....) Hayreddin DEMİRAY'a aittir.

I.1.4. Çakır Gıda. Tar. Ürn. Ltd. Şti. (ÇAKIR)

- (10) 1997 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebze komisyonculuğu yapmaktadır. Teşebbüs hisselerinin (.....) Selahattin ÇAKIR'a aittir.

I.1.5. Çekok Gıda San. Tic. A.Ş. (ÇEKOK)

- (11) 2001 yılında kurulan teşebbüs, meyve sebze toptan ticareti ile iştigal etmektedir. ÇEKOK ayrıca; Türkiye'nin üç ayrı bölgesinde farklı türlerde meyve yetiştiriciliği faaliyetinde bulunmaktadır. Teşebbüs hisselerinin %(.....)'si İlhan ÇEKOK'a %(.....)'ü Cevdet ÇEKOK'a aittir.

I.1.6. Ege Sürat Tar. Ürn. Tahmil Tahl. Ltd. Şti. (EGE SÜRAT)

- (12) 2013 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebzelerin toptan satışına aracılık (komisyonculuk) etmektedir. Teşebbüs hisselerinin (.....) Serdar DAYAN'a aittir.

I.1.7. Hasdakak Tar. Ürn. Gıd. Nak. İnş. Oto. Ltd. Şti. (HASDAKAK)

- (13) 2015 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş sebze ve meyve

² Bu bölümde sadece dosya kapsamında talep edilen bilgi ve belgelere ilişkin olarak cevabi yazı sunabilen teşebbüsler dikkate alınmıştır.

komisyonculuğu işi ile iştiğal etmektedir. Teşebbüs hisselerinin (.....) Engin DAKAK'a aittir.

I.1.8. Kadir HAKYOLDAŞ (HAKYOLDAŞ)

- (14) 2003 yılında şahıs şirketi olarak kurulan ve Kadir HAKYOLDAŞ tarafından yönetilen teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebzelerin toptan satışına aracılık (komisyonculuk) etmektedir.

I.1.9. Karadağlar Org. Tar. Ürn. Gıd. Paz. Nak. Tahm. Tah. Amb. Tur. İnş. Oto. Ltd. Şti. (KARADAĞLAR)

- (15) 2010 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebze komisyonculuğu işi ile iştiğal etmektedir. Teşebbüs hisselerinin (.....) Mansur KARADAĞ'a aittir.

I.1.10. Kasım Dakak (DAKAK)

- (16) 2004 yılında şahıs şirketi olarak kurulan ve Kasım DAKAK tarafından yönetilen teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebzelerin toptan satışına aracılık (komisyonculuk) etmektedir.

I.1.11. Recep CESUR (CESUR)

- (17) 1988 yılında şahıs şirketi olarak kurulan ve Recep CESUR tarafından yönetilen teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebzelerin toptan satışına aracılık (komisyonculuk) etmektedir.

I.1.12. Salih ŞEN (ŞEN)

- (18) 2005 yılında kurulan ve Salih ŞEN tarafından yönetilen teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş meyve ve sebze komisyonculuğu alanında faaliyet göstermektedir.

I.1.13. Ses Gıda Tar. Ürn. Teks. İnş. Nak. San. Tic. Ltd. Şti. (SES GIDA)

- (19) 2000 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde yaş sebze ve meyve komisyonculuğu işi ile iştiğal etmektedir. Teşebbüs hisselerinin (.....) Sebahattin BÜYÜKARSLAN'a aittir.

I.1.14. Sönmez Gıda Tar. Ürn. Nak. Amb. San. ve Dış. Tic. Ltd. Şti. (SÖNMEZ)

- (20) 2006 yılında kurulan SÖNMEZ, Bayrampaşa Hali'nde sebze ve meyve komisyonculuğu ile faaliyet göstermektedir. Teşebbüs hisselerinin %(.....)'ı Süleyman SÖNMEZ'e %(.....)'si Hakan SÖNMEZ'e, %(.....)'si Erhan SÖNMEZ'e aittir.

I.1.15. Yükselener Tar. Gıd. Ürn. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (YÜKSELENER)

- (21) 2011 yılında kurulan teşebbüs, Bayrampaşa Hali'nde sebze ve meyve komisyonculuğu işi ile faaliyet göstermektedir. Teşebbüs hisselerinin (.....) Alaettin YÜKSELENER'e aittir.

I.2. İlgili Pazar

- (22) Yaş meyve ve sebze; üretim, ürünlerin pazara hazırlanması, muhafazası, işlenmesi, soğuk zincirde dağıtım ve perakende satış olmak üzere tüketiciye ulaşana kadar birden fazla aşamadan geçmektedir. Bu aşamalarda yaş meyve ve sebze, üreticiden perakende satış noktasına kadar birçok kez el değiştirmektedir. Türkiye'de işlenmiş ürünler bir tarafa bırakılırsa yaş meyve ve sebze, üreticiden kendi ya da başkası hesabına ürünü satan farklı özellikteki toplayıcı, simsar, komisyoncu, tüccar gibi araçlar yoluyla tüketiciye ulaştırılmaktadır. Bu zincirin esaslı unsurlarını üretici, komisyoncu, tüccar ve perakendeci oluşturmaktadır. İşbu dosya taraflarının toptancı

hallerinde faaliyet gösteren teşebbüsler olması sebebiyle bu kısımda, toptancı hallerinin işleyişi ile bu pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin faaliyetleri hakkında bilgi verilmiştir.

- (23) Meyve ve sebzenin üretimi, alımı, satımı ve devri ile toptancı halleri ve pazar yerlerinin kuruluş, işleyiş, yönetim ve denetimine ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak yaptırımlar 5957 sayılı Kanun Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (5957 sayılı Kanun) kapsamında düzenlenmektedir.
- (24) Yaş meyve ve sebzenin hem toptan hem de perakende satışlarını düzenlemekte olan 5957 sayılı Kanun'un 5. maddesine göre toptan satışlar; üreticiler, üretici örgütleri, komisyoncular ve tüccar tarafından yapılmaktadır. 5957 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre "tüccar", malın toptan satışı amacıyla kendi adına ve hesabına çalışan meslek mensuplarını ifade etmektedir. Tüccar sıfatını haiz teşebbüsler, komisyonculardan farklı olarak, sattıkları ürünlerin bedelini ödemeleriyle ürünün mülkiyetine sahip olmakta ve yaptıkları ticari işlemlerdeki risk ve zararı üstlenmektedir. Bu çerçevede tüccarın; ürünün tarlada bakımı ile tarladan toplanması, nakliyesi, kasa bedelleri ve personel giderleri gibi masrafları bulunmaktadır.
- (25) "Komisyoncu" ise 5957 sayılı Kanun'un 2. maddesinde, malların toptan satışı amacıyla kendi adına ve başkası hesabına komisyon esaslı üzerinden çalışan meslek mensubu olarak tanımlanmıştır. İlgili Kanun'un 5. maddesinde komisyoncunun; alıcı ve satıcı arasında aracılık etmek, alıcı ve satıcının haklarını gözetmek, meslekî bilgi ve deneyimlerine dayanarak piyasanın durumu hakkında en doğru bilgileri aktarmak ve piyasanın oluşumuna katkı sağlamakla görevli olduğu belirtilmiştir.
- (26) Komisyoncunun satış bedeli üzerinden alacağı azami komisyon oranı 5957 sayılı Kanun'un 5. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca yüzde sekiz olarak düzenlenmiştir. Bunun altında kalacak komisyon oranı taraflarca serbestçe tespit edilebilmekte olup Bakanlık ayrıca bu oranı yarıya kadar indirmeye yetkilidir. Komisyoncuların komisyon ücreti alabilmek için fiilen aracılık hizmeti vermeleri zorunludur. Kanuni kesintiler satış bedelinden düşüldükten sonra, komisyoncu mal bedelini satış tarihinden itibaren 15 iş günü, vadeli satışlarda ise 30 iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödemek zorundadır. Yine ilgili hükmün devamında, teslim alınan malların satış bedeli ile satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında başka bir kesinti yapılamayacağı düzenlenmiştir.
- (27) 5957 sayılı Kanun'un 6. maddesinde; fiyatların, malların arz ve talebine bağlı olarak serbest rekabet şartlarına göre oluşmasının esas olduğu belirtilmiştir. Hükmün devamında, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması ve piyasada açıklığın sağlanması amacıyla toptancı hallerinde alım satımına konu olan ürünlerin cins, miktar ve fiyatları ile Bakanlık tarafından uygun görülecek diğer hususların toptancı hallerince elektronik ortamda kayıtları tutularak uygun görülen sistem ve araçlarla kamuoyuna duyurulacağı düzenlenmiştir.
- (28) Bakanlık uhdesinde olan söz konusu sistem, "Hal Kayıt Sistemi" (HKS) olarak adlandırılmaktadır. Hal müdürlükleri HKS üzerinden toptancı halinde işlem gören ürünlerin hal giriş ve hal çıkış işlemlerini yapmaktadır. Yapılan bu işlemler sonucunda HKS üzerinde "Toptancı Hal Bülteni" oluşmakta ve bültende halde işlem gören malların cinsi, türü, maksimum, minimum ve ortalama fiyatları yer almaktadır³.
- (29) HKS, 5957 sayılı Kanun'un 16. maddesine istinaden Bakanlık bünyesinde elektronik

³ Halde oluşan fiyatlar toptancı hal bülteni dışında da yayımlanabilmektedir.

ortamda kurulmuş ve 15/02/2012 tarihinde www.hal.gov.tr adresi üzerinden resmi olarak faaliyete geçmiştir. HKS ile sebze ve meyve ticaretine ilişkin güncel veri tabanının oluşturulması, sebze ve meyve ticaretinin elektronik ortamda takip edilmesi, meslek mensuplarının kayıt altına alınması, toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımının ve iletişimin sağlanması, sektördeki kayıt dışılığın önlenmesi, hesap verilebilirliğin ve saydamlığın sağlanması, kamu sektörünün sebze ve meyve ticaretine yönelik olarak daha sağlıklı değerlendirmeler yapabilmesi/düzenlemeler oluşturabilmesi, tüketicilerin ürün künyeleri sayesinde tükettikleri ürünün nerede ve kim tarafından üretildiği gibi bilgilere ulaşabilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

- (30) HKS bildirim modeli üzerine kuruludur. Bildirim; bildirim miktarı veya üzerindeki malların üretildiği ya da girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerden veya herhangi bir sebeple sevki hâlinde sevk işleminden önce, bildirimciler tarafından HKS'ye yapılan beyandır. İlgili beyan; ürün miktarını, alım ve satım işlemlerinde fiyatını, ürünün üreticisini ve üretildiği/ithal edildiği yeri, ürünün hangi üretim yöntemi⁴ ile üretildiğini ve ürün gideceği kişi ve yeri ihtiva etmektedir. Bildirim işlemi; hal müdürlükleri, il müdürlükleri, internet ve çağrı merkezi üzerinden gerçekleştirilebilmektedir.
- (31) Bildirim sonrasında bir künye oluşmaktadır. Künyede ürünün; üretim yeri, üretim/ithal tarihi, miktarı, alış fiyatı, üreticisi ve satışa sunulduğu işletmenin adı yer almaktadır. HKS üzerinden bildirimci; künye, ürün, toptancı hali, pazar yeri, üretici örgütü ve hal hakem heyeti sorgulaması yapılabilmektedir. Yine HKS üzerinden sebze ve meyvelerin üreticiden alış fiyatları minimum, maksimum ve ağırlıklı ortalama şeklinde yayımlanmaktadır. Sisteme yapılan satın alım ve satış bildirimlerinde ürün fiyatları da bildirimciler tarafından beyan edilmektedir. Bildirilen (üreticiden satın alınan fiyat) en yüksek fiyat maksimum fiyat, en düşük fiyat minimum fiyat, tüm bildirimlerin ağırlıklı ortalaması ise ağırlıklı ortalama fiyat olarak sistemde yayımlanmaktadır.
- (32) Öte yandan, 5957 sayılı Kanunun 6. maddesinin birinci fıkrasında; fiyatların, malların arz ve talebine bağlı olarak serbest rekabet şartlarına göre oluşmasının esas olduğu belirtildiğinden, bu bültenlerdeki fiyatların bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Ayrıca, 5957 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasına istinaden toptancı haline bildirilmeyen ürünleri taşıyanlara veya bunları depolayanlara ilgili belediyeler tarafından ceza uygulanmaktadır⁵. Uygulanan cezalar ceza uygulayan belediyelerce HKS'ye işlenmektedir.
- (33) Ek olarak, halde yapılan sebze ve meyve ürünlerine ilişkin alım satım işlemleri Ticaret Müfettişleri tarafından da denetlenmektedir. 17.04.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile "6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun"da birtakım değişiklikler yapılarak Kanun'a eklenen Ek 1 inci madde ile üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamaları yasaklanmış, aynı madde ile fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik düzenlemeler yapmak, gerektiğinde denetim ve incelemelerde bulunarak idari para cezası uygulamak ve her türlü tedbiri almak amacıyla Haksız Fiyat Değerlendirme

⁴ Konvansiyonel, iyi tarım, organik.

⁵ 2021 yılı için esas alınacak idari para cezası miktarı 5.115,00 TL'dir. <http://www.hal.gov.tr/IdariParaCezalari/2021%20YILI%20TOPTANCI%20HALLER%20CEZA%20M%C4%B0KTARLARI.pdf>, Erişim Tarihi: 22.11.2021.

Kurulu (HFDK) oluşturulmuştur^{6,7}.

- (34) İşbu dosya yaş meyve ve sebzelerin toptan ticareti ile ilgilidir. Dosya kapsamında ileri sürülen iddialar kuru sarımsak, havuç, pırasa ve patates ürünlerinde İstanbul Toptancı Hali'ndeki fiyat artışlarına yöneliktir. Bununla birlikte, Türkiye'de yaş meyve ve sebze toptancılığı faaliyeti yürütülen en geniş anlamıyla toplam 175 toptancı hali bulunmaktadır⁸. Türkiye genelinde ve İstanbul özelinde (Bayrampaşa ve Ataşehir) sarımsak, patates, havuç ve pırasa ürünlerinin bildirimci sayıları ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Öneri Konusu Ürünler ve Bildirimci Sayıları

Ürün	Bildirimci Sayısı (Türkiye)	Bildirimci Sayısı (İstanbul)
Sarımsak	2.516	353
Patates	4.002	335
Havuç	3.271	498
Pırasa	3.259	603

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (35) Öneri tarafı teşebbüsler, birçok farklı yaş meyve ve sebze ürününün toptancılığı ile iştigal etmekte olup buradan hareketle ilgili ürün pazarının en geniş haliyle "yaş meyve ve sebzelerin toptan ticareti" şeklinde belirlenebilmesi mümkündür. Öte yandan, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer alan "inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir." hükmünden hareketle, dosya kapsamında ilgili ürün pazarının tanımlanmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında, başvuru konusu iddialar; kuru sarımsak, havuç, pırasa ve patates ürünlerindeki fiyat artışlarına yönelik olduğundan, değerlendirmeler ürün ayırımı gözetilerek yapılmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (36) Öneri tarafı teşebbüsler, birçok farklı yaş meyve ve sebze ürününün toptancılığı ile iştigal etmekte olup buradan hareketle ilgili coğrafi pazarının en geniş haliyle "Türkiye" şeklinde belirlenebilmesi mümkündür. Öte yandan, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer alan hükmünden hareketle, dosya kapsamında ilgili coğrafi pazarının tanımlanmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öneri taraflarının; Ataşehir ve Bayrampaşa hallerinde faaliyet göstermesi nedeniyle yapılacak değerlendirmelerde İstanbul ili dikkate alınmıştır.

I.3. Değerlendirme

I.3.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

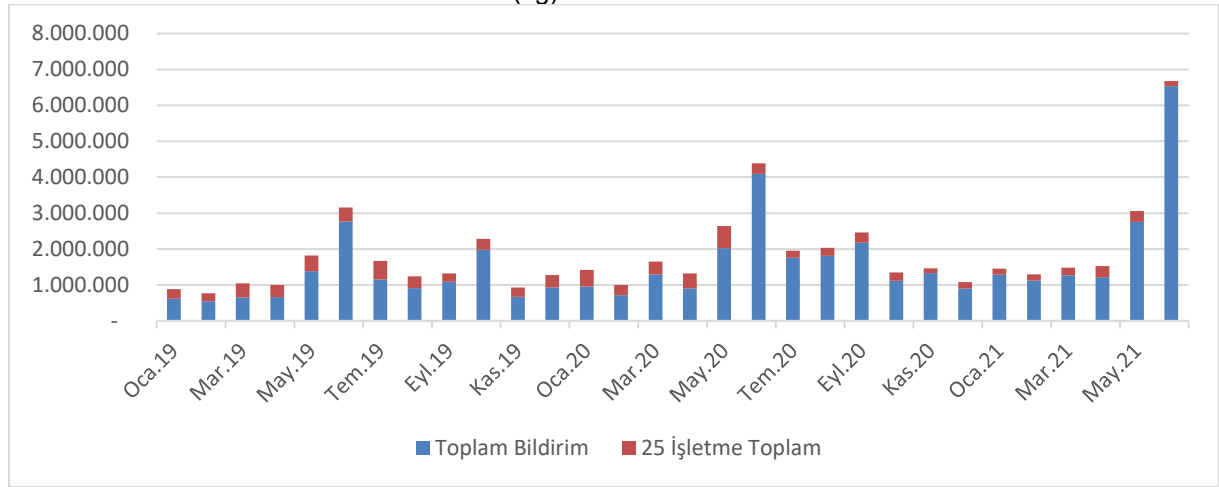
⁶ HFDK'nin oluşumu, görev ve yetkileri, denetim ve idari para cezası uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar 28.05.2020 tarihli "Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliği" ile düzenlenmektedir.

⁷ HFDK'nin oluşturulmasından önce denetim raporları 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 63. maddesi uyarınca oluşturulan Reklam Kurulu Başkanlığınca değerlendirilmekteydi. Bu kapsamda, HKS'de bulunan veriler üzerinden yapılan bu değerlendirmede, alış ve satış fiyatı arasında fahiş fark bulunduğu tespit edildiğinde, Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin "Haksız Ticari Uygulama Olarak Kabul Edilen Örnek Uygulamalar" Ekinde yer alan "A-Aldatıcı Ticari Uygulamalar" başlıklı 19. maddesindeki "Girdi maliyeti ve döviz kuru artışı gibi fiyat değişimlerinden etkilenmemesine rağmen bu durumlardan etkileniyormuş gibi hareket ederek tüketiciye sunulan mal veya hizmetin satış fiyatında haklı bir gerekçe olmaksızın artış yapmak" hükmü çerçevesinde idari para cezası verilebilmekteydi.

⁸ Bkz. <https://retailturkiye.com/genel-haberler/175-sebze-meyve-toptanci-halinin-sayisi-30a-dusecek/>, Erişim Tarihi: 22.11.2021.

- (37) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde; rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliği karar ve eylemleri yasaklanmıştır.
- (38) T.C. Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından düzenlenen Rapor'da Bayrampaşa ve Ataşehir hallerinde faaliyet gösteren 25 işletmenin kuru sarımsak alış ve satış fiyatları arasında ciddi farklılıkların bulunduğu, söz konusu farklılığın teşebbüsler arasındaki olası bir anlaşmadan kaynaklanmış olabileceği belirtilmiştir.
- (39) Bu çerçevede öncelikle ilgili dönemi de kapsayacak şekilde HKS'ye bildiri yapılan toplam kuru sarımsak miktarı (Türkiye) ve başvuruda sözü edilen teşebbüslerin bu toplamdan aldıkları paylar incelenmiştir. Aşağıdaki grafikte 2019 yılı Ocak ayı ile 2021 yılı Haziran ayı arasında bildiri yapılan toplam kuru sarımsak miktarına ve teşebbüslerin toplam bildirimden aldıkları paylara yer verilmektedir:

Grafik 1: Kuru Sarımsak Bildirim Miktarları (kg)

Kaynak: HKS

- (40) İlgili grafikten; bildiri yapılan toplam ürün miktarının yanı sıra, başvuruda sözü edilen 25 teşebbüsün bu toplamdan aldıkları payın da önemli ölçüde değişikliğe uğrayabildiği görülmektedir. Söz konusu 25 teşebbüs içerisinde ÇEKOK'un rakiplerinden önemli ölçüde ayrıştığı, diğer teşebbüslerin toplam bildirimlerinin incelenen dönemin tamamında ÇEKOK'un bildirim miktarının altında olduğu görülmüştür. Örneğin; 2019 yılı Ocak ayında yapılan toplam bildirim miktarı 612 ton olurken, bu bildirimlerin (.....) tonu ÇEKOK; 31 tonu ise diğer 24 teşebbüs tarafından yapılmıştır.
- (41) Başvuruda sözü edilen fiyat anlaşması iddiasına ilişkin olarak teşebbüslerin HKS'ye yaptıkları fiyat bildirimleri Bakanlık'tan temin edilmiş olup aşağıdaki grafikte söz konusu teşebbüslerin aylık ortalama fiyatlarına yer verilmektedir:

21-58/822-403

Grafik 2: Kuru Sarımsak Aylık Ortalama Satış Fiyatları (TL)⁹

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: HKS verileri

⁹ ELMALI'nın ilgili dönemdeki bildirim miktarı (2019 yılında toplam (.....) kg) ihmal edilebilir seviyede olduğu için grafiğe aktarılmamıştır.

- (42) Grafikten, incelenen dönemin tamamı bakımından teşebbüslerin fiyatlarının farklılaştığı görülmektedir. Rakip fiyatlarındaki bu görüntünün teşebbüslerin rekabet karşıtı bir anlaşma içerisinde olduklarını göstermekten uzak olduğu değerlendirilmektedir.
- (43) Diğer taraftan olası bir anlaşmanın Bakanlık'ın inceleme yaptığı dönemle sınırlı kalmaması ve HKS'ye yapılan bildirimlerin yanıltıcı olabileceği endişeleriyle teşebbüslerden de veri temin edilerek günlük ortalama fiyatlar mukayese edilmiştir¹⁰.

¹⁰ İlgili grafikte tebligat gerçekleştirilemeyen teşebbüsler ile bilgi talebine yanıt göndermekle birlikte analize uygun veri sağlayamayan teşebbüslerin verilerine yer verilmemektedir.

21-58/822-403

Grafik 3: Kuru Sarımsak Günlük Ortalama Satış Fiyatları (2019 Ocak-Nisan) (TL)¹¹

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Elde Edilen Veriler ve Raportör Hesaplamaları

¹¹ Yalnızca günlük veri sunabilen teşebbüslerin verisi esas alınarak hazırlanmıştır.

- (44) Grafikten, incelenen dönemde teşebbüslerin günlük ortalama fiyatlarının farklılık göstermesinin yanı sıra tüm teşebbüsler bakımından fiyatların dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Bu yönüyle piyasa fiyatlarının rekabetin kısıtlandığı piyasalardakine benzer bir görünüm sergilemediği değerlendirilmektedir. Sonuç olarak kuru sarımsak ürününe ilişkin olarak, Rapor'da sözü edilen teşebbüslerin rekabet karşıtı eylemler içerisinde bulduklarını gösteren herhangi bir bulguya ulaşılamadığından önaraştırma tarafı teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine ulaşılmaktadır.

1.3.2. 4054 sayılı Kanun'un 6. Maddesi Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

- (45) Rapor'da havuç, pırasa ve patates ürünlerindeki satış miktar ve fiyatlarından yola çıkılarak bu ürünler bakımından sırasıyla KARADAĞ, SAHRA ve ASLANLAR'ın hâkim durumda olabileceği ve fiyatlama davranışlarının bir kötüye kullanma hâli teşkil edebileceği iddia edilmiştir. Bakanlık tarafından iletilen Rapor'da söz konusu ürünler için teşebbüslerin rekabet karşıtı bir anlaşma içerisinde bulunduğuna ilişkin bir iddia yer almamakta, teşebbüslerin tek taraflı davranışlarının incelenmesi talep edilmektedir.
- (46) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmünü haizdir. Madde lafzından da anlaşılabilirliği üzere 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiğinden bahsedebilmek için; hâkim durumun ve kötüye kullanmanın birlikte varlığı aranmaktadır¹².
- (47) Hâkim durum, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. Teşebbüslerin hâkim durumda bulunup bulunmadığına ilişkin öncül gösterge teşebbüslerin sahip oldukları pazar payı olup¹³ Kurulun yerleşik uygulamasında %40 altında pazar payına sahip teşebbüslerin hâkim durumda olması ihtimalinin düşük olduğu kabul edilmektedir¹⁴.
- (48) Bu çerçevede dosya kapsamında sırasıyla havuç, pırasa ve patates pazarlarındaki yoğunlaşma seviyeleri incelenerek ilgili pazarlarda Rapor'da sözü edilen teşebbüslerin hâkim durumda olup olmadıkları ve hâkim durumda bulunan başkaca bir teşebbüsün mevcut olup olmadığı hususu incelenmiştir.

1.3.2.1. Havuç

- (49) Rapor'da Bayrampaşa Hali'nde faaliyet gösteren KARADAĞ'ın satış fiyatlarının incelendiği, bu incelemede KARADAĞ'ın satış fiyatlarının kıyaslama yapılan bir diğer teşebbüse¹⁵ nazaran iki kata varan oranda yüksek olduğunun anlaşıldığı ifade edilmiştir. Rapor'da ayrıca KARADAĞ tarafından uygulanan fiyatlardan yola çıkılarak teşebbüsün havuç ürününün satışlarıyla ilgili olarak hâkim durumda bulunup bulunmadığı ve fiyatlama davranışının bir kötüye kullanma teşkil edip etmediği hususunun Kurum tarafından incelenmesinin uygun olacağı kanaatine ulaşıldığı

¹² Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Davranışlarına İlişkin Kılavuz (Kılavuz)'un ikinci paragrafında teşebbüsün hâkim durumda olmasının tek başına ihlal olarak değerlendirilemeyeceği yer almaktadır.

¹³ Kılavuz, para. 11.

¹⁴ Kılavuz, para 12.

¹⁵ Söz konusu karşılaştırmada bir diğer komisyoncu Niyazi Karadağ'ın satış fiyatlarının kullanıldığı görülmektedir.

belirtmiştir.

- (50) Rapor'da ayrıca 2019 Ocak ayında Bayrampaşa Hali'ne 4.586.000 kg havuç girdiği, KARADAĞ'ın ise aynı dönemde (.....) kg'lık satış gerçekleştirdiği tespitleri yer almaktadır. Rapor'da yer alan bu bilgilerden KARADAĞ'ın 2019 yılı Ocak ayında hale gelen toplam ürünün %(.....)'sine karşılık gelen miktarda satış gerçekleştirdiği görülmektedir.
- (51) Teşebbüsün ilgili ayda gerçekleştirdiği satış miktarının, hâkim duruma işaret edecek bir pazar payını göstermediği değerlendirilmekle birlikte, KARADAĞ'ın pazardaki konumunun daha geniş bir zaman aralığında değerlendirilmesi amacıyla teşebbüs tarafından bildirim yapılan havuç miktarı ile İstanbul ilinde bildirim yapılan toplam havuç miktarı -2019-2021 (ilk 6 ay) dönemi için- karşılaştırılmıştır¹⁶. Aşağıdaki tabloda söz konusu dönemde bildirim yapılan toplam havuç miktarı ile KARADAĞ'ın bu toplamdan aldığı paya yer verilmiştir:

Tablo 2: Hal Kayıt Sistemi Havuç Bildirimleri (İstanbul, kg)

Teşebbüs	2019		2020		2021(ilk 6 ay)	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
KARADAĞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	61.498.408		61.984.015		30.081.798	

Kaynak: HKS

- (52) Tablodan görüleceği üzere, Rapor'da hâkim durumda olabileceği ifade edilen KARADAĞ'ın İstanbul ilinde yapılan havuç bildirimlerinde toplam satışlar içerisindeki payı ilgili dönemde %(.....) ile %(.....) arasında değişmektedir. Dolayısıyla teşebbüsün pazar payı seviyesinin -incelenen dönemin tamamı bakımından- hâkim duruma işaret edebilecek eşik seviyenin oldukça altında olduğu görülmektedir.
- (53) Yine Bakanlık tarafından gönderilen 2020 yılı verilerinin incelenmesinden İstanbul ilinde havuç ürünü bakımından KARADAĞ'dan daha fazla bildirimde bulunan başkaca bir teşebbüsün bulunmadığı görülmektedir. Yine aynı bilgilerden, İstanbul'da toptancı hallerinde havuç ürünü için 498 teşebbüsün bildirim yaptığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yaş meyve ve sebze pazarlarına ilişkin geçmiş tarihli Kurul kararlarında¹⁷ ifade edilen düşük yoğunlaşma seviyesinin havuç pazarı için de geçerli olduğu ifade edilebilecektir.
- (54) Sonuç olarak KARADAĞ'ın ilgili pazarda hâkim durumda olmadığı, dolayısıyla teşebbüsün davranışlarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır.

I.3.2.2. Pırasa

- (55) Rapor'da Bayrampaşa Hali'nde pırasa ürününe ilişkin olarak yapılan incelemede, 2019 yılı Ocak ayında hale gelen ürün miktarında önceki yılın aynı dönemine göre %8'lik bir azalış olmasına rağmen SAHRA'ya gelen ürün miktarında %38 oranında artış olduğu ifade edilmiştir. Rapor'da ayrıca SAHRA'nın aynı dönemde ortalama satış fiyatlarında %(.....), kâr marjında ise %(.....) oranında artışlar yaşandığı tespitleri yer almıştır. Rapor'un pırasa ürününe yönelik sonucunda ise SAHRA tarafından uygulanan fiyatlardan yola çıkılarak teşebbüsün pırasa ürününün satışlarıyla ilgili olarak hâkim

¹⁶ Dosya kapsamında Bakanlık'a iletilen iki ayrı bilgi talebinde Bayrampaşa ve Ataşehir Halleri için ayrı ayrı bilgiler talep edilmiş, ancak Bakanlık'tan gelen her iki yanıtta da bilgiler iki hal için toplu olarak sunulmuştur.

¹⁷ 03.07.2017 tarih ve 17-20/318-140 sayılı, 08.08.2018 tarih ve 18-27/440-210 sayılı, 12.12.2019 tarih ve 19-44/731-311 sayılı Kurul kararları.

durumda bulunup bulunmadığı ve fiyatlama davranışının bir kötüye kullanma teşkil edip etmediği hususunun Kurum tarafından incelenmesinin uygun olacağı kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

- (56) Yine Rapor'da 2019 Ocak ayında Bayrampaşa Hali'ne 2.106.000 kg pırasa girdiği, SAHRA'nın ise aynı dönemde (.....) kg'lık satış gerçekleştirdiği tespitleri yer almıştır. Bu bilgilerden SAHRA'nın 2019 yılı Ocak ayında hale gelen toplam ürünün %(.....)'ine karşılık gelen miktarda satış gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu çerçevede teşebbüsün, hâkim durumun başlangıç göstergesi olarak kabul edilebilecek %40 pazar payının oldukça altında bir pazar payına sahip olduğu değerlendirilmektedir.
- (57) Diğer taraftan incelenen dönemin sınırlı bir zaman aralığını kapsaması nedeniyle SAHRA tarafından bildiri yapılan pırasa miktarı ile İstanbul ilinde bildiri yapılan toplam pırasa miktarı 2019-2021 (ilk 6 ay) döneminin tamamı için ayrıca incelenmiştir¹⁸. Aşağıdaki tabloda anılan dönemde bildiri yapılan toplam pırasa miktarı ile SAHRA'nın bu toplamdan aldığı paya yer verilmektedir:

Tablo 3: Hal Kayıt Sistemi Pırasa Bildirimleri (İstanbul, kg)

Teşebbüs	2019		2020		2021(ilk 6 ay)	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
SAHRA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	20.061.748		23.163.184		12.036.053	
Kaynak: HKS						

- (58) Tablodan görüldüğü üzere, Rapor'da hâkim durumda olabileceği ifade edilen SAHRA'nın İstanbul ilinde yapılan pırasa bildirimlerinden aldığı pay ilgili dönemde %(.....) ile %(.....) arasında değişmektedir. Dolayısıyla teşebbüsün pazar payı seviyesi incelenen dönemin tamamı bakımından, hâkim duruma işaret edebilecek seviyenin oldukça altındadır.
- (59) Konu hakkında Bakanlık tarafından gönderilen 2020 yılı verilerinin incelenmesinden İstanbul ilinde pırasa ürünü bakımından SAHRA'dan daha fazla bildirimde bulunan başkaca bir teşebbüsün bulunmadığı görülmektedir. Diğer taraftan Bakanlık tarafından gönderilen bilgilerden, İstanbul'da toptancı hallerinde pırasa ürünü için 603 teşebbüsün bildirim yaptığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yaş meyve ve sebze pazarlarına ilişkin geçmiş tarihli Kurul kararlarında ifade edilen düşük yoğunlaşma seviyesinin pırasa pazarı için de geçerli olduğu ifade edilebilecektir.
- (60) Sonuç olarak SAHRA'nın ilgili pazarda hâkim durumda olmadığı, dolayısıyla teşebbüsün davranışlarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır.

I.3.2.3. Patates

- (61) Rapor'da Bayrampaşa Hali'nde patates ürününe ilişkin olarak yapılan incelemede, 2019 yılı Ocak ayında hale gelen ürün miktarında önceki yılın aynı dönemine göre %2,18 oranında, ASLANLAR'a gelen ürün miktarında ise %47,83 oranında artış olduğu ifade edilmiştir. Rapor'da ayrıca ASLANLAR'ın aynı dönemdeki ortalama satış fiyatında %187,21 oranında artış yaşandığı, teşebbüsün 2019 yılı Ocak ayındaki alış fiyatlarının (.....) TL aralığında, ortalama satış fiyatının ise (.....) TL olarak gerçekleştiği tespitlerine yer verilmiştir.

¹⁸ Dosya kapsamında Bakanlık'a iletilen iki ayrı bilgi talebinde Bayrampaşa ve Ataşehir Halleri için ayrı ayrı bilgiler talep edilmiş, ancak Bakanlıktan gelen her iki yanıtta da bilgiler iki hal için toplu olarak sunulmuştur.

- (62) Rapor'da ayrıca, 2019 yılı Ocak ayında Bayrampaşa Hali'ne 13.045.000 kg patates girişi olduğu, aynı ay ASLANLAR'ın (.....) kg ürün almasına rağmen (.....) kg satış gerçekleştirdiği, teşebbüsün kalan miktarı -(.....)- stoklarında tuttuğu tespitleri de yer almıştır. Rapor'un patates ürününe ilişkin sonuç bölümünde ASLANLAR'ın elinde bulundurduğu stok miktarından yola çıkılarak teşebbüs davranışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenmesi talep edilmiştir.
- (63) İlgili Rapor'dan 2019 yılı Ocak ayında Bayrampaşa Hali'ne gelen toplam patatesin %(.....)'sinin ASLANLAR tarafından alındığı görülmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı Ocak ayında gerçekleştirdiği satışların ise Bayrampaşa Hali'ne gelen toplam patates miktarının %(.....)'ine karşılık geldiği görülmektedir.
- (64) Teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla ASLANLAR tarafından bildiri yapılan patates miktarı ile İstanbul ilinde bildiri yapılan toplam patates miktarı 2019-2021 (ilk 6 ay) döneminin tamamı için ayrıca incelenmiştir¹⁹. Aşağıdaki tabloda söz konusu dönemde bildiri yapılan toplam patates miktarı ile teşebbüsün bu toplamdan aldığı paya yer verilmektedir:

Tablo 4: Hal Kayıt Sistemi Patates Bildirimleri (İstanbul, kg)

Teşebbüs	2019		2020		2021(ilk 6 ay)	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
ASLANLAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	161.019.382		164.771.653		70.756.491	

Kaynak: HKS ve ASLANLAR Cevabi Yazı

- (65) Tablodan görüldüğü üzere, Rapor'da hâkim durumda olabileceği ifade edilen ASLANLAR'ın İstanbul ilinde yapılan patates bildirimlerinde toplam satışlar içerisindeki payı ilgili dönemde %(.....) ile %(.....) arasında değişmektedir. Dolayısıyla teşebbüsün pazar payı seviyesinin incelenen dönemin tamamı bakımından hâkim duruma işaret edebilecek seviyenin altında olduğu görülmektedir.
- (66) Yine Bakanlık tarafından gönderilen 2020 yılı verilerinin incelenmesinden İstanbul ilinde patates ürünü bakımından ASLANLAR'dan daha fazla bildirimde bulunan başkaca bir teşebbüsün bulunmadığı anlaşılmıştır. Diğer taraftan mezkur bilgilerden, İstanbul'da toptancı hallerinde patates ürünü için 335 teşebbüsün bildirim yaptığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yaş meyve ve sebze pazarlarına ilişkin geçmiş tarihli Kurul kararlarında ifade edilen düşük yoğunlaşma seviyesinin patates pazarı için de geçerli olduğu ifade edilebilecektir.
- (67) Bu çerçevede, ASLANLAR'ın ilgili pazarda hâkim durumda olmadığı, dolayısıyla teşebbüsün davranışlarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır.
- (68) Yukarıda yer verilen bilgi, belge ve değerlendirmeler çerçevesinde; hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler tarafından rekabetin ihlal edildiğine ilişkin herhangi bir tespit bulunmaması nedeniyle, önaraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

¹⁹ Dosya kapsamında Bakanlık'a iletilen iki ayrı bilgi talebinde Bayrampaşa ve Ataşehir Halleri için ayrı ayrı bilgiler talep edilmiş, ancak Bakanlık'tan gelen her iki yanıtta da bilgiler iki hal için toplu olarak sunulmuştur.

J. SONUÇ

- (69) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.